Olimpiada interdisciplinară CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
(Limba și Literatura Română și Religie - LICEU)
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București

Probă scrisă
CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
29 martie 2025

Clasa a XI-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

PARTEA I **40 de puncte**

Se dă textul:

Călătorul nopții în a ei tăcere
Trece și revarsă cânturi de durere
Printre stânci îndreaptă pasu-i tremurând,
Și din aburi luna îi surâde blând.
Dar când steaua nopții după munți s-ascunde,
O-ntristare-adâncă sufletu-i pătrunde
Și cătând în urmă stă cugetător...
Vai! prin întuneric ce va face or*?...
Drumul nu se vede; noaptea e adâncă;
Colo este râul, dincolo e stâncă.
Însă tot d-odată aurele zori
Par surâzătoare dincolo de nori.
Ziua răspândește umbrele ușoare;
Fluturii se joacă p-o rază de soare;
Florile suave cu parfumul lor
Face de surâde tristul călător;
Păsările cântă, aura* adie
Și speranța vine ca o bucurie.
Astfel, al meu suflet, nu te întrista
Când această viață se va precurma*!
Dincolo de noapte ziua aurită,
Dincolo de groapă viața infinită.

Dimitrie Bolintineanu, *Călătorul și sufletul*

*or − aici, *oare*;
*aură − adiere, boare, zefir;
*a se precurma − a (se) întrerupe (brusc), a (se) sfârși, a (se) curma

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat.
20 de puncte

1. Transcrie două figuri de stil diferite, menționând tipul acestora. **4 puncte**
2. Precizează două motive literare prezente în textul dat. **4 puncte**
3. Prezintă, în 40 – 60 de cuvinte, semnificația titlului poeziei citate. **4 puncte**
4. Explică, în 40 – 60 de cuvinte, rolul utilizării timpului prezent în poezie. **4 puncte**
5. Comentează, în 40 – 60 de cuvinte, semnificația ultimelor patru versuri din text. **4 puncte**

B. Redactează un eseu de minimum 200 de cuvinte despre modul în care frumosul te ajută să depășești greutățile vieții, valorificând textul dat și experiența personală și culturală/religioasă.
20 de puncte

În redactarea eseului, vei avea în vedere:
— prezentarea relației dintre frumusețea lumii și trăirile umane; **6 puncte**
— ilustrarea acestei relații prin două secvențe comentate, din text; **4 puncte**
— valorificarea a două experiențe, una personală și una culturală/religioasă; **6 puncte**
— dezvoltarea unui punct de vedere original asupra temei. **4 puncte**

PARTEA a II-a — 40 de puncte

Se dă textul:

...Credința creștină suscită responsabilitatea omului de astăzi. Sunt încredințat mie însumi, dar nu pot păstra și dezvolta ceea ce mi-a fost încredințat decât cu ajutorul lui Dumnezeu și în Dumnezeu. Nici lumea, nici omul, nici legăturile lor nu sunt absurde sau întâmplătoare. Dimpotrivă, ele sunt guvernate de o raționalitate profundă care își are izvorul în Logosul divin. [...]

Dumnezeu le-a dat oamenilor lumea pentru a se întrajutora și a promova între ei iubirea prin eforturi solidare, pentru a o cunoaște și a se folosi de ea în mod frățesc. Dumnezeu a dat oamenilor lumea pentru a avea prin aceasta un dialog cu ei, în măsura în care, prin rațiunile lucrurilor și prin lucrurile înseși, ei descoperă cuvintele și darurile lui Dumnezeu. În consecință, oamenii trebuie să le respecte ca atare și să răspundă acestor cuvinte și acestor daruri ale lui Dumnezeu prin cuvintele lor și darurile lor animate de aceeași iubire. Între iubire și rațiune nu există contradicție, cum a crezut antichitatea sau gândirea occidentală. [...] O lume fără iubire devine o lume lipsită de sens.

M.A. Costa de Beauregard, D. Stăniloae, *Mică dogmatică vorbită: dialoguri la Cernica*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat. **20 de puncte**

1. Enumeră patru motive pentru care Dumnezeu le-a dăruit oamenilor lumea. **4 puncte**

2. Menționează condiția în care lumea devine mediatoarea dialogului dintre Dumnezeu și oameni. **4 puncte**

3. Precizează motivul pentru care, în viziunea autorului, omul nu poate păstra și dezvolta ceea ce i-a fost încredințat decât cu ajutorul lui Dumnezeu. **4 puncte**

4. Prezintă, în 40–60 de cuvinte, semnificația secvenței: *...oamenii trebuie să le respecte ca atare și să răspundă acestor cuvinte și acestor daruri ale lui Dumnezeu prin cuvintele și darurile lor*. **4 puncte**

5. Explică, în 40–60 de cuvinte, afirmația *O lume fără iubire devine o lume lipsită de sens*, având în vedere mesajul textului dat. **4 puncte**

B. Redactează un eseu, de minimum 200 de cuvinte, pornind de la afirmația: *Între iubire și rațiune nu există contradicție* (*D. Stăniloae*), în care să reliefezi *responsabilitatea umanității de a proteja frumusețea creației divine*, valorificând experiența ta culturală și/sau religioasă. **20 de puncte**

În redactarea eseului, vei avea în vedere următoarele:

- corelarea conținutului textului cu reperul tematic propus; **6 puncte**
- valorificarea a cel puțin două concepte specifice din sfera valorilor religioase; **6 puncte**
- enunțarea a două judecăți de valoare care să valorifice experiența culturală și/sau religioasă; **6 puncte**
- dezvoltarea unei viziuni originale asupra temei. **2 puncte**

REDACTARE — 10 puncte

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:

- existența părților componente; **2 puncte**
- coerența exprimării (logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi; logica înlănțuirii ideilor, în compuneri); **6 puncte**
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată); **1 punct**
- respectarea limitelor de cuvinte. **1 punct**